

Met dank voor de bewezen diensten

Van het begin af aan had Scouting vele sympathisanten die – zonder lid te worden van de Beweging – waardevolle diensten aan haar verleenden. Een grote reeks van diensten op nationaal, regionaal, districts- of groepsniveau. Landeigenaren die velden en bossen ter beschikking stelden voor het kamperen. Eigenaren van scheepvaartmaatschappijen die - als één van hun schepen uit dienst werd genomen - de sloepen schonken aan de Zeeverkenners. Weer anderen stelden schuren en andere onderkomens ter beschikking als groepshuizen. Die materialen schonken voor onderhoud van de opstallen en boten. De vaders die de groepshuizen of boten onderhielden. Maar ook die moeders, die zo lekker kookten en jaar in jaar uit met de horde op zomerkamp gingen om dit voor de welpen te doen. Kortom iedere daad - groot of klein - werd van groot belang geacht en spoedig ontstond de behoefte om de waardering en dankbaarheid van de Beweging voor deze 'buitenstaanders' tot uitdrukking te brengen.

Het eerste insigne

Al in 1910 ontwierp Baden-Powell - altijd vindingrijk - de Thanks Badge (Het Dankbaarheidsinsigne). Een klein insigne dat uitsluitend verleend werd aan de bovenomschreven personen, maar nooit aan leden van de Beweging. Hij koos

hiervoor een embleem van Geluk, Voorspoed en Vriendschap, dat al eeuwen lang op de Britse Eilanden bekend stond als de Fylfot. Deze naam is terug te voeren tot het oude Scandinavische woord Figl (Veel) en Fótr (Voet). In dit geval vier voeten. Men zou het dus ook het Voetenkruis kunnen noemen. Er was ook een drievoetige versie die men nu nog terugvindt in de vlag van het Isle of Man in de Ierse Zee.

Dit teken werd door de Angelen, Friezen en Saksen naar de Britse Eilanden gebracht, toen zij omstreeks het jaar 400 de Noordzee overstaken en zich er vestigden waarbij de Britten werden verdreven naar de westelijke helft van de Eilanden. 400 Jaar later begonnen de Vikingen of Noormannen hun rooftochten, ook op de Engelse kusten. Op den duur vestigden ze zich zelfs in Engeland. Ook zij kenden het Kruis dat zij dus Fylfot noemden. Door de eeuwen heen bleef het op de Britse Eilanden bekend en in gebruik. Men vindt het bv nog op vele oude gebouwen en bij archeologische opgravingen wordt het veel aangetroffen. Het is dus niet zo gek dat B-P deze Fylfot koos om de dank van de Scouting tot uitdrukking te brengen.

De pijlkop toegevoegd

In 1911 veranderde hij het insigne door er het Scoutingembleem, de Arrowhead (Pijlkop), op te plaatsen. Deze Pijlkop leek echter meer op de Fleur-de-Lis of Franse Lelie. Dit was het embleem van de Franse Royalisten die streefden naar

het vervangen van de Franse Republiek door het Franse Koninkrijk en het herstel van het Koningshuis der Bourbons. Een troon die dit Huis in 1831 voorgoed had verloren.¹. Om verdere verwarring te voorkomen werd in 1923 de authentieke Pijlkop op het insigne geplaatst. Inmiddels ontstonden in vele landen ook Scouting organisaties die veelal de Britse regels en insignes overnamen, zo ook het Dankbaarheidsinsigne, dat men in Londen bestelde.

De vraag naar verandering

In de jaren dertig kwamen in Duitsland de Nazi's, onder leiding van Adolf Hitler aan de macht. Hun Partijembleem werd het later zo gehate Zwarte Hakenkruis dat leek op het Svasti Kruis doch veel langere armen had en bovendien veel dikker was en zwart. Het stond op de Nazidrukwerken, kranten en op de armbanden en hun partijvlag. Deze vlag werd bovendien in 1935 verheven tot nationale vlag.

De vierde en vijfde en zesde versie

Vele dragers van het Dankbaarheidsinsigne begonnen zich ongemakkelijk te voelen daar zij, door personen die de betekenis van het insigne niet kenden, het verschil tussen het Svasti/Fylfot kruis en het Hakenkruis niet konden of wilden zien, werden verdacht van Nazisympathieën. De Tsjecho-Slowaakse Scoutingorganisatie trok als eerste aan de bel en verzocht om een nieuw insigne. B-P reageerde aanvankelijk met de opmerking dat het oude Fylfotkruis totaal niets te maken had met het Hakenkruis van de Nazi's. Toen bleek dat meer en meer personen in verschillende landen, die men het Dankbaarheidsinsigne wilde toekennen dit, onder verwijzing naar het Nazi Hakenkruis, weigerden te aanvaarden, veranderde men van mening in de Britse Beweging, die toen nog alle Scouts in de Britse Dominions (Australië, Canada, New Zealand en Zuid Afrika) en de koloniën omvatte.

Per 1 januari 1936 werd de 4^e versie van het Dankbaarheidsinsigne ingevoerd, het internationale Scoutingsalut op een open cirkel. Dit beviel echter kennelijk niet. In 1938 werd het alweer vervangen door het 5^e: een broche: De Pijlkop omringd door een riem met gesp. Op de riem de woorden: Thanks Badge. In 1967 had het Britse Scouting zich gereorganiseerd en de Pijlkop gemoderniseerd. In 1970 werd het 6^e Dankbaarheidsinsigne geïntroduceerd. Opnieuw een broche. Met de nieuwe Pijlkop op een ronde cirkel in de vorm van een riem met daarop de woorden With Thanks. Dit wordt tot op de dag van vandaag in het Verenigd Koninkrijk en de meeste aan haar verwante gebieden gebruikt.

¹ Zie 'Van Pad tot Wereldembleem' elders in deze Padvinderskroniek.

Eigen versies in verschillende landen

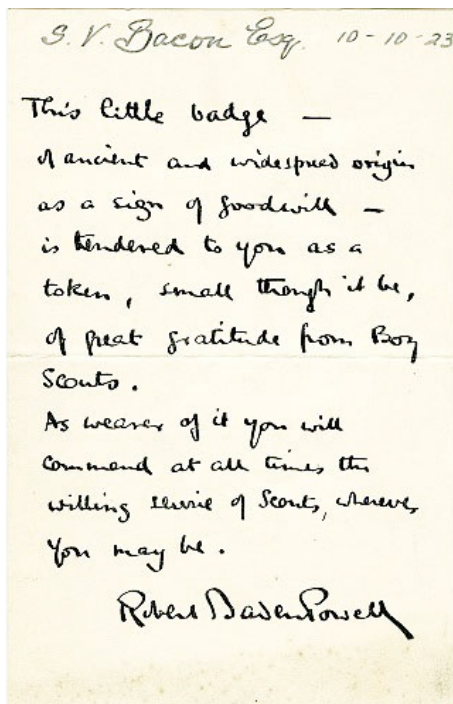

Er was echter een verschil. Tot het verschijnen en steeds prominenter op de voorgrond komende Nazi-Hakenkruis hadden de diverse Nationale Scoutingorganisaties hun Fylfot Dankbaarheidsinsigne waarschijnlijk altijd betrokken van de Britse Beweging. Het kon echter beslist niet meer worden gebruikt. Wellicht was men van mening dat B-P te lang aarzelde of dat men de insignes 4, 5 en 6 niet meer beschouwde als internationaal bruikbaar. Vele nationale scoutingorganisaties introduceerden in die dertiger jaren hun eigen Dankbaarheidsinsignes. Zoals de Boy Scouts of America.

In Nederland

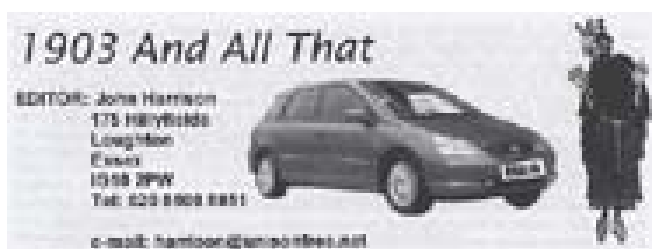
In 1935 volgde ook de NPV, de Vereniging de Nederlandsche Padvinders. Een Pijlkop met daaronder een lint waarop: De Ned. Padvinders Ten tijde van de 5^e Wereldjamboree van 1937 in Nederland werd dit veel uitgereikt, maar dus niet aan leden. Daar kort na de zeer succesvolle Jamboree, de Katholieke NPV-leden opdracht kregen van het Episcopaat de NPV te verlaten en een aparte, zuiver RK vereniging te vormen, werd, om te voorkomen dat zij buiten Wereldscouting zouden komen te staan, de Nationale Padvindersraad gevormd. Deze werd op 28 mei 1938 geïnstalleerd. Van toen af aan werd het Dankbaarheidsinsigne namens deze Raad verleend. Op het lint stond toen Nat. Padvindersraad. Deze versie is hiernaast afgebeeld. (Met dank aan Ben Golob)

Overigens mochten, internationaal, de dragers van het Fylfot insigne dit inwisselen voor een nieuw, door hun nationale organisatie uitgegeven exemplaar. Hiervoor was zeer veel belangstelling.

Links een begeleidend briefje bij het Engelse dankbaarheidsinsigne, geschreven door Baden-Powell. Rechts eenzelfde briefje bij het Nederlandse insigne geschreven door Prins Bernhard, de Koninklijke Commissaris. De verwijzing naar de hulp die de drager van het insigne van padvinders kan inroepen ontbreekt in het briefje van de Prins, dat voor de rest een vertaling is van wat Baden-Powell schrijft.

Op een eerdere Engelse versie van dit artikel kwam een reactie van een lezer uit Engeland in september 2007, die gaat over het inroepen van hulp:

I have the unusual hobby of being interested in vehicle registrations and edit a newsletter on the subject, "1903 and all that". (1903 was the date when vehicle registrations were introduced in Britain). I recently found an article in "The Motor News" which was published in Dublin of

24 June 1911 and trying to find the background to this article led me to your website. I am sure you will be interested to read this article:

ONE GOOD TURN DESERVES ANOTHER

The owner of car No. L.D. 7914 is, we learn from a contemporary, requested to communicate with Archibald Fillery, Brambletye Cottage, East Deane, Eastbourne. Archibald Fillery, it appears is a B.P. scout master, and on behalf of his "troop" wishes to thank the unknown motorist for services rendered, and to present him with the much-coveted "Swastika" badge, which badge confers on its possessor the right to invoke the aid of Boy Scouts, no matter in what part of the Empire (this would mean the then British Empire) they be located.

We hope that the eye of L.D. 7914 catches this paragraph.

I have set out then punctuation as in the original article. If the owner of LD 7914 was able to claim his "Swastika" badge, from your website, it would appear he would have been one of the first people to be awarded one. I wanted to find out more about the Swastika badge and your website was most helpful, so I thought I would send you this article in return, just to prove "one good turn deserves another".

Regards,

John Harrison

(A scout when I was a boy)

Wat Nederland betreft werd het Dankbaarheidsinsigne na het tot stand komen van Scouting Nederland in januari 1973 afgeschaft. Net als veel andere onderscheidingen.

De geschiedenis van de Svasti

Al honderden jaren voor het begin van de westerse jaartelling was het embleem in het oude India bij de aanhangers van Boeddha en de Hindoe godsdienst in gebruik. Het was er bekend onder de naam Svasti dat betekende Welzijn en Voorspoed of Bloei. Dit woord Svasti werd weer Swastika zijnde ook het symbool van de zon en haar dagelijkse en/of jaarlijkse omgang om de aarde. Verder ook als symbool van de wind, de aarde, de vruchtbaarheid van mens en dier en landbouwproducten. Schijnbaar heeft dit symbool zich vanuit India op mysterieuze wijze over de gehele wereld verspreid. Nu nog wordt het gebruikt in China en omliggende landen en het Verre Oosten. Tijdens archeologische opgravingen werd echter ook gevonden in vele Afrikaanse landen (o.a. Egypte). Maar in Europa kenden ook de oude Germanen, de Vikingen en Noormannen het. Zo ook de Inuits (Eskimo's) en de oorspronkelijke bewoners van Noord- Centraal- en Zuid-Amerika, de Roodhuiden, de Inca's, Azteken en Maya's. Het is niet onmogelijk dat de Vikingen, die als eerste Europeanen (ver voor Columbus in 1492) de Noord Amerikaanse kusten bereikten het embleem overdroegen aan de Indiaanse stammen die daar woonden. (De Europese zeevarende ontdekkingsreizigers, die ten tijde van Columbus voor het eerst de Amerikaanse kusten aanliepen, dachten dat zij de meest oostelijke kant van Zuidoost Azië hadden bereikt en noemden deze volken dus Indianen.)

In modernere tijden werd het embleem in de Scandinavische landen en IJsland veel gebruikt als logo voor handels- en scheepvaartmaatschappijen. In diverse maatschappijkleuren op de pijpen van hun zeeschepen, op de maatschappij vlaggen, in hun briefhoofden en op hun vrachtbrieven. Toen in 1917 Finland eindelijk weer zijn de onafhankelijkheid verwierf nam men dit gebruik over. Het blauwe Kruis kwam voor in de Presidentiële Standaard, als nationaliteitsteken op de rompen en vleugels van de militaire vliegtuigen en op de pijpen van de schepen van diverse scheepvaartmaatschappijen. Dit tot na het einde van de Tweede Wereld Oorlog (1945). Na de Vrijheidsstrijd van 1917 werd de Finse Order van de Witte Roos ingesteld, die tot 1963 in gebruik bleef. Het Blauwe Kruis op vier Witte Rozen.

Men gaat er vanuit dat zeer ontwikkelde stammen (de Ariërs) uit India in de loop der eeuwen naar het westen zouden zijn getrokken en zich vermengd zouden hebben de oude Germanen. Ze werden Indo-Germanen genoemd. Vooral in Duitsland werd deze theorie aangehangen. Als bewijs van deze trek naar het westen werd onder andere aangevoerd het feit dat men bij de opgravingen van Troje daar het Svastikruis op verschillende plaatsen aantrof, terwijl het ook op diverse plaatsen in Europa, o.a. Polen, Rusland, Oekraïne, Duitsland, Oostenrijk etc. werd gevonden. Het Svastikruis werd in Duitsland beschouwd als een 'belangrijk godsdienstig symbool van de oude voorvaderen' het oude hoogstaande Arische Ras. Het zou dat geluk, succes en macht uitbeelden.